

I

350

1518 v.

8471.

DE laudibus Celeberrimæ Cracouiensis Acade-
miæ, LEONARDI COXI BRITANI, Octauo Idus
Decēbris habita Oratio. Anno. 1518.

RVDOLFVS AGRICOLA IUNIOR POETA IMPE-
ratoris manibus coronatus, ob amorē inclytę Academię
Cracouiensis carmen hoc Peonicum subito faciebat.

Deuola in ætherios felix Academia tractus,
Ad Tartessiacum, Gargaridumq; solum.
Vni pedes Blemyes, medijs Nasomenes harenis
Et Thocaros, Phrunos; Sauro, nataq; uagos.
Iure tuum nomen merito, laudesq; perennes
Septenum a primo climate clima tonat.
Artibus ingenium docile illustrare beatis,
Instruis & uitam moribus egregijs.
Schemata Romanę linguę, uocesq; latinas
Grammaticęq; tropos, uerbaq; culta doces
Et pleno ardentem Demosthenis ore loquelas,
Artęq; Rhetoricę cum Cicerone loqui.
Zenonis tricas, perplexa sophismata soluis,
Quid uerum & falsum quidq; repugnet agis,
Archefilaus amat curitæ mœnia Crocæ,
Ex Asia physicam quippe minore tulit.
Ipsa doces primas nature noscere partes
Stellatęq; uias, splendidęq; astra poli.
Ductaq; per numerum, quę sit proportio rerum,
Musica quas uoces pulchra, potensq; carit.
Et varios terrę tractus & climata mundi,
Aequedistantes, significęq; gradus,
Quamq; Hyperionij sit declinatio solis,
Descensus qualis rite docere soles.
Et decreta patrum, sacraaq; iura tonantis,
Scripturę ante alias sensa profunda sacrę.
Non inuenta modo diuinitus, altaq; mentis
Humanę referas dogmata, docta parens
Circumfer proprios ergo paucosq; clientes
Dicto quisne omnes enumerare potest,
Hinc facer atq; miser contra qui dixeris esto
Pauper in exilio, semilacerq; graui,

2
LEONARDVS COXVS BRITANNVS
Iodoco Ludouico Decio Mcecenati suo. S. D.

Quoniam quam de laudibus in clyte huius
Academiae publice nuper habui
iamque sic a multis mihi charissimis effla-
gitatam ut saluo amicitiae iure nequaquam
a me repulsam pati queant, tibi uirorum humanissi-
me dicare potissimum contitui, nil dubitans ut qui
unicum haecenus mihi praesidium hic fuisti, meae
quoque soboli minime denegaturus es pro tua bonitate
patrocinium. Vnam tale nostrum hoc opus esset
ut aeternam tui nominis famam dignis laudum praer-
coniis ubique locorum efferre possit. Verum hancce
praecor interea strenam qua fronte solitus es alio-
rum nunc accipe, iure tibi dicatam in quo uno om-
nes meae spes opesque sitae sunt, & cum magis inueni-
am mihi propitias Musas, potiora tu de nostra
sumes officina. Vale meum decus. Craco-
uiae sedecimo kalendas Decembris. An-
no salutis nostrae supra millesimum
quingentesimo decimo & octauo

350/5

ORATIO LEONARDI COXI BRITANNI
de laudibus celeberrimi Cracouiensium Gymnasii.

Si lacteus eloquentiae Romanae fons, &
suadae (quod cum ipso dicam) medulla Ci-
cero, saepenumero cum oraret trepidus ex-
ordiri consuevit. Quanta nunc mihi uere-
cudia, quantumque debet inesse timor? Qui cum plane sum
indignus, cui Oratoris nomen ascribatur. Hoc celebre
congestum, tot amplissimorum patrum conspectu ascen-
derim, coramque tot & tam praestantibus in omni disci-
plinarum genere uiris, quorum omnium in me conuersa
nunc ora, quasi dignum aliquid expectaturi sunt, ui-
deo, & in quibus etiam multos longe mihi antecellere
inueniam facere uerba sum aggressus, possunt meam
inertiam merito ridere, imo potius Propertianae temeritatem
id est temeritatem & amentiam, quam cum maxime sum
impar, caelum tamen hoc meis sustentare uelim humeris.
Sed ego nequaquam Conscripti patres hanc mihi desump-
sissem prouinciam, nisi me prius adegisset ardor quidam
inextinguibilis, & faustus, uti spes est cupido aliquod
in hanc tam praecelaram Academiam, siue Stoam, seu
Liceum potius, imo praesertim Athenas ipsas, omnia
omnium uirtutum genera in se complexas. hanc inquam
nostram matrem Cracouiam mei & amoris & obsequii
inditium praebere. Tum animauit inprimis humani-
tas uestra, uel summa prius sapientia, quarum altera
minimum uos meritum magnis repensare beneficiis

2
facit. Altera ut nihil quo fonte nascatur ignoretis, sin-
gulisq; sua q̄ optime sciatis, & prudenter attribuere,
Quo fit, ut nec oleū me perditurū spero, cū uos quæ
terra est benignitas, hoc nostrū quaecunq; tamē offi-
tium a qui boni consulatis, probe nimirū agnoscetes
id ipsum a cordato, quod dicam amore. & pectore to-
to proficisci. DICAM igitur de laudibus nostræ ma-
tris ut optime ita generosissime, quas nemo bonus nō
libēter audit. Simul & me totum in eius addicam pa-
trocinium propriumq; dicabo. Quæ quanq̄ ea sint, ut
non possunt, a me pro dignitate latis explicari. (scio
enī q̄ ab hac meta noster currus distat) tamē animum
non it̄ sam rē inspicite, & quas aliis humanissimas so-
letis mihi nūc ēt beneuolas aures præbere dignemini.
Principio totius hæc nostra parens florentissimi Po-
loniæ Regni metropolis, urbs maxima, celeberrimū
huius gentis emporium, & quod præcipuum est, om-
niū bonarum artū i krini kalistū ke glikerotati. hoc est fons
pulcherrimus dulcissimusq; , unde uerius hauriūtur q̄
funte Pargaseo. tum amœno situ, tum ipsa ædium stru-
ctura pulcherrima, ceteras Poloniæ urbes longe post
se relinquit, quæ cū alioqui plena laudibus esset, sum-
mam nihilotenus hanc atq; felicissimam suis fortunā
trophæis addidit, q; ubi labefactata respublica Chri-
stiana apud Boemos corruit, profugas ea litteras litte-
rarumq; cultores piissima mater ulro excepit, miro
quodam gestienti q; animo diligenter enutrients. Nam
faustissimis hoc inceptū aibus Gymnasium. Anno

Boemi.

5
ab opiferi miseris humanis Christi natiuitate 1400.
adeo eunctis ab eo die scientiis luculentissimū effulsit,
adeo splendidissimos doctrinarū radios, in omnes mū-
di regiones saluberrime diffudit, ut inter Christiani or-
bis florentissima præstantissimaq; studia, nō immeri-
to, tanq̄ unū e præcipuis apud omnes habeatur. Nec
mirum si tanta coaluerit felicitate, tam insigni ceptū
auspicio. Quippe ab optimo principe Wladislao cu-
ius præclarissimā, uel ob hoc famæ gloriā nulla quā-
tūuis longa posterorum ætas unq̄ delebit, q; humanis-
simus omniū & nobilissimus Rex non solum corruen-
tem modo litterariam remp. in suæ tutelæ gremium
lubentissimæ suscepit. Sed fortunatissimā hanc Aca-
demiā & optimis donauit muneribus, amplissimisq;
pro sua maiestate priuilegiis adornauit. COLlegium
hic exstructum est, q; non tam pomposa decorare fa-
brica, q̄ celeberrimis & omni doctrinarū genere refer-
tissimis uiris pbeare cura fuit. Vbi sacra philosophiæ
& omniū artū limpidissimi uberrimiq; scatēt fontes,
quibus ut auidissimam bene sitim extinxere euadunt
innumeri quottidie uariis iisdemq; præclarissimis eru-
diti doctrinis, quas ut ex ordine pandamus, a GRam-
matica quā primas habere partes inconfesso est, ex-
ordiū capiemus. Quippe, sine eius adiutorio nunq̄ ali-
as attingere dabitur. Illud enī ornatisimi uiri nostrum
est institutū adeo cunctas ostēdere ab incepto studio
disciplinas hic excultas fuisse, ut nimirū habuit nostra
mater habetq; quos audacter cū alia quauis gente cō-

Wladislaus.

Collegium

Collegium

Grammatica.

ferre possit. Quod simul ac pro uirili nostra q̄ possu-
mus luculente & breuiter explicauerimus, orationi no-
stræ finis imponetur. Nec id uelim estimetis, mihi cū
ctos amplectēdi cupidinē incessisse, q̄ facile palmā in
uariis præclararū artiū studiis, assensu doctorū obti-
nerint, id. n. laboriosius (ut interdū Politiani mei uer-
bis utar) q̄ Sibyllæ folia colligere, Sed ex tāto nūero
paucos in mediū adducam, ex quibus liq̄do cōstabit
q̄ hæc inelyta doctrinæ alūna, quæcūq; alia Gymna-
sia, magnificis etiā titulis beata, & si nō exuperarit, pa-
ri tamē ubiq; laudū gloria certe coequetur. Quantū o-
Musæ rē iuuerit latinā, tātæ matris doctissim: filii: q̄
postea q̄ uberrime bonas hic lras hausere, strenue con-
tra barbariē assurgētes, eam ualidissima manu profli-
gauerūt, quorū nomina libēs in mediū nūc afferrē, nisi
superuacaneū illud omnino fore sciam. Quoniam liq̄-
do patent, tum etiā aliarum artium cultores recensē-
do, eos nullo pacto præterire possum. Nam quis inq̄
satis aliquando cū laude ulla in scientia uersatus est, q̄
prius hāc omniū aliarū artium clauem neglexit. Sunt
præterea tot tantiq; nō latinis solum, uerū etiam græ-
cis litteris peregre imbuti, q̄ si singulorum p̄currē-
re nomina uelim, dies hic mihi prius ut deficiet uere-
or, quā ad optatam puenire metam continget. Magna
quidem hæc nostræ matris laus est. Sed multis Italiae
Galliae, Germaniae, Britanniae, aliarum quoq; gentiū,
urbibus cum ea communis. Fateor, nam bonæ litteræ
ubiq; nunc surgunt, uerum utri magis sapientissimum

Grammatica.

7
fauisse Catonem estimatis, Casari ne, an Pompeio, at
iste parem non superiorē patiebatur. Ille uero ne pa-
rem quidē tollerabat. Nunc ad Logicam nos confera-
mus, quæ ueri falsiq; naturam indagans, cui fides ad-
hibenda, quid reprobare dignum, quid sit q̄ admitta-
mus, quidue refellere decet, uī ratiōis agnoscat, recte
differendi uiam demonstrans, hoc est nos ira docēs in-
uenta, & quæ dicēda iudicauerimus annectere, ea sic
coniūgere & recte proponere, ut ipsis datis necessario
quod intendimus consequatur. Hac habita facillimū
ad reliquas artes iter patet, hac neglecta nullam scies,
Quonia si teste philosopho, Scire sit rem per causam
cognoscere, q̄ solam progrediēdi rationē. Dialectica
manifestat, sola laborat in hoc, diligenter omnē huius
artis difficultatem enodans, quantū ad omniū discipli-
narum noticiā eius conferat intellectus, quantū ue no-
bis obstat eius ignorātia, nemo uestrū opinor nescius
existit, q̄ si testibus hic opus esse uideatur, quanq̄ nec
id uos expectare scio. Quippe qui totā rem probe no-
ueritis, tamen & adesse q̄ principem inter doctos locū
tenent audietis. En nostræ fidei doctorē egregiū & ca-
tholicæ (q̄d aiūt) ecclesiæ columnā diuū Augustinū.
Dialectica inquit, Ars est artiū, & scientia scientiarū,
sine qua unlla perfectæ cognoscatur. Ecce & illum elo-
qui Romani principem, audite precor, quænam Offi-
cium primo loquitur. Qui maxime prospicit, quid in
re quaq; uerissimū sit, quiq; & acutissime & celerissime
potest & uidere & explicare rationē, is prudētissimus

Dialectica.

Augustinus

Cicero

et sapientissimus rite haberi solet. Hanc q̄ uere perceperit, decipi nunq̄ poterit, nullo errore labi. Sed hæc qui negat Dialecticā præstare, nūq̄ cum Aristotele cōmeritiū habuisse mox se prodet. Nos quoq̄ nostrū in hac arte Chrysippum habemus, eū profecto quē non sine magno nostri Gymnasi gaudio, laudeq̄ perenni, uel Italis, uel Græcis obiiciamus. Hi logicam inuenerunt, ampliarunt, p̄fecte tradiderunt, illorū beneficio habemus, legim⁹, sapimus. At quāto labore? quot uigiliis? quanta tū desperatione? propter & magnitudinē, & mirā in ea tū uerborum, tū sententiā, obscuritatem? Noster uero tā immensū pelagus facile tranauit, artē tradidit, q̄ possit paucissimis diebus, nedū hebdomadis addisci, ut iā non tāq̄ Tyrūculus, sed uti ueteranus conspicuam cū quouis inire pugnam ualeas, & nodos (ut cum Politiano loquar) implicare inenodabiles, explicare nunq̄ solutos, nunq̄ soluendos. Eant nunc & suos Trapezuntii Vallā & nestio quos alios obiiciant, q̄ dū breues esse laborarūt dēsissimas offuderūt lectori tenebras. At iste Glogouianus sic em̄ appellat breuitati facilitatē, facilitatē sermōis latini callitatē, callitati sententiā gratiā & succū adiecit. Sed quid hūc cōmemoro quū eo multi nō minores hic existant, & quibus palmā non inuitus fortasse modo in humanis ageret, daret. Hic aliquorū nomina pace uestra modo dicā. Adsunt tres nobis in hoc certādi genere Palestrite ut fortissimi ita exercitatissimi, & quos nulla quātauis callida aduersarij Techna latere potest. Ioannes Leo,

Glogouianus

Ioan. leopo,

9
 poliēsis, Michael de Vlsnau, & Iacobus de Clepdia artū eruditissimi p̄fessores, uiri medijsfidius M. Varro ni non iniuria præferēdi. Quāq̄ em̄ ipse dialecticam primus latinitate donauit, nunq̄ ita apte, ita plane, tātaq̄ cū diligētia cūcta rimatus est, ut hi nostri, q̄ nec ullum modū inenodatū relinquūt, sed ad amussim singula p̄sūtantes, & luculētissime suis ea tradentes. Io uē quot nobis exhibent, Plantios, Calcidios, Porphyrios lamblicos, Simplicios, & in q̄bus nō paulo nūerosiore cernit Aristoteles philosophicā sobolē, quā Aeneā mōstrauit Anchises in Elisiis cāpis Dardaniā prolem Atq̄ ut ille filio bellatores fortissimos ostendit, futuros hic p̄spicere est in ueri & falsi indagatione, quā rē sola dialectica præstat, occulatissimos & plusq̄ lynceos (ut ita loquar) artifices & q̄ nec Lelio nec reliq̄ antiquorū turba minimo sese inferiores ostendant. Sed uellūt aures mihi Rhetorica & Poësis timētēs ne suos deniq̄ milites quos hac urbe nobilissimos fouēt, silētio præterire uelim, Nūc igitur de ipsis pauca, hinc quātos & q̄ præstātes cultores hic habeāt dicendū fore iudicauī, Grāmatices beneficio Recte loq̄mur, recte p̄lata dialectice firmissimis p̄bat rationibus, probata Rhetorice dat ornate & cū maiestate quadā effari. Hāc b̄ndicendi scientiā definimus q̄ (ut Beroaldi uerbis utar) bonitate cōstat. Elegātiā pollet, nitore splendet, cuius ope & opera præclara omnia fiūt & magna. Quid aliud homines in ciuitates coegit? quid aliud ad Politicā uitā pellexit, q̄ oratio facūda? Quid a

Michael de
 Vlsna,
 Iacobus de
 Clepardia

sb. h. d. s. m.
m. l. v.
sb. aud. d. s. l.
a. b. i. q. d.

liud plebē Romanā a pātribus' dissidentē & armata manu Amenim occupantē reuocauit quā Valerii singularis æloquentia; taceo M. Anthoniū Pifistratū o/ mitto/ quorū alter hostes acerbissimos adeo uiribus eloquētiæ flexit adeo pacatos reddidit ut districtos & in eū uibratos inimicorū enses minimo minus euasit il lesus, alter uero Athenas prudētissimā alioq; ciuitatē nitore sermōis et expolito dicēdi artificio i seruitutē at traxit. Quid dicā q; adeo colebāt eloquētiā prisci Ro/ mani ut nemo teste Cornelio Tacito magnā apud eos potentiā sine eloquētia cōsequutus est, abunde nobis magnū unus p oibus exēplū est Cicero q; latine lingue fons & dulcedo lex eloquentiæ & latinorū oratorū pri ceptis appellari meruit & patrie pater. Nū stemmata quāso iactitare poterat, & longo sanguine censeri pi/ ctosq; ostēdē uultus maiorū, atq; hic talis ex humili p gnatus stirpe uerborū lepore, & mira dicēdi gratia ar tificioq; nūq; fere sperādo, summas in urbe Romana dignitates obtinuit, in memoriā reuocate Victorinum Carthaginensem, quem erea statua in foro Romani sūma cū laude ob egregiā Rhetorices peritiā donauē runt. Nec uos prætereat ut Gorgias orationis ornatu apud Athenienses, publicis donari premiis, & annuo quod aiūt stipēdio, eoq; nō modico pmeruit, Ac non minori digna fuit unq; laude sacra poesis. Nam ut elo quii Romani torrēs Cicero inquit finitimus est orato ri poeta numeris astrictior paulo uerborū aut licētia liberior, multis uero ornandi generibus fortius ac pene

par quod doctrinæ gēnus antiquissimū apud Græcos testatur in Tusculanis idem Cicero siquēdem ut cū ipso fari liceat Homerus fuit & Hesiodus ate urbem cōdi/ tā & Archilochus regnāte Romulo, fuisse & antiq/ res in Græcia memorie proditum est, Linū scz & Or phea de qbus in Bucolicis ita scripsit Maro.
Non me carminibus uincet nec Thracius Orpheus,
Nec Linus huic mater quīs atq; huic pater adsit
Orphi Calliopea Lino formosus Appollo
Sūt & qui Museū una cū his floruisse dicūt, quo tpe Picus in Italia & in Phrigia Laomedon Priami pater regnorū moderamine splēdicabant Mosen quoq; ac Isaiā, Ieremiā, Dauid etiā & Salomonē carmina ceci nisse ferūt. Sed Gregoriū Nazanzienū scripsisse uer/ sus constat, & eius itē discipulū Hieronymū multū se carmiinibus oblectasse atq; adeo nonunq; suis opibus iterferuisse. Deniq; Iuuenū & Prudentiū, Piū quoq; pontificē, q; Aeneas Siluius ante uocabatur. Hermo/ laū Barbaꝝ Aquileie Patriarchā, aliosq; cōplures ec clesiæ dei antistites, nemo poetas fuisse negabit. Diui/ na est Poetica, & i tutela deorū poetæ, un scribit Oui. At sacri uates & diuum cura uocantur. Et iterū.
Est deus in nobis agitante calescimus illo

Moses.
Isaias.
Ieremias.
Dauid.
Greg. Nazā
Hieronym.
Iuuenus.
Prudentius.
Her. Barb.

Impetus hic sacrae semina mentis habet.
Lucanus quoq; O sacer (inquit) & magnus uatum la bor. Poetas Cigno cōparat politiorū litterarū decus Erasmus Rotherodāmus uir ædēpol multis hominū sæculis merito dignissimus, Cuius uerba adeo tersta,

Erasmus Ro
terodamus.

politā, adeo nitida, succi plena tāta maiestate, quā sint
ut exprimi nec quicquid elegātius aut maiori possit ornatu
nō hercule uel hylū cōmutabo. Audite precor suauis/
simū lepidi poetæ ad Archiepiscopū Cantuariensem
cāmē. Scite Poetas doctus appellat Maro / Cygnos,
Guielme præsulū eximiū decus / Res mira dictū, ut
cūcta cōsensu nouo uati atq; Olori cōgiruant diuini/
tus. Niueus utriq; candor, alter lacteis Plumis amico
cādet, alter pectore Musis, uterq; gratus ac Phebo sa
cer. Et limpidis uterq; gaudet amibus, Ripis adæq;
uterq; gaudet herbidis, Pariter canorus uterq;. Poeti
ces equidē uis tanta ac tā immensa est, ut homines de
osq; in sui cogat amorē. Merito igitur cecinit Horatius
Carminē dii superi placantur carmine manes
Potuisset nostra quoq; genitrix suū Erasmiū habere, si
p iniqua nimium fata clarissimi uiri huius urbis, & Aca
demie filii Erasmus Morstin, & Erasmus Beck sublati
non fuisset, Quorū alter ex præclara familia ortus, tā
eximie stirpis gloriæ imortalem scientiarū addere lau
dem, gestiebat. Alter uero sic eloquentiā cum sapiētia
coniuuixit, tā feliciter in utraq; paratissimi uir ingenii
promouit, ut in sermōis lepore politissimū iurares Po
litianū, in sacra uero philosophiæ cultu, Ficinū ipsum
exuperare diceres. Occurrūt hic quoq; felicissima no
bis ingenia. At sæuā pro nimium parca imaturius ere
pta, Ioannes Schadek sacrarū litterarū professor, in ar
te uero poetica adeo uenustus, adeo tersus ac politus,
ut quibus postponeretur, uix paucos admodū reperire

Erasmus
Morstein
Erasmus
beck.

Io. Schadek

fuit. Ioānes Rhutenus, cuius uersiculi tāta fluūt sua
tate, tātoq; splendent ubiq; decore, ut Ouidianas om
nino ueneres & gratias in hominis demigrasse scripra
nemo quicquid de litteris iudicare possit unquam denegabit.
Paulus deniq; Crofneſis cuius fluida & diuissima uena
nequā ipsa priscorū erat inferior, sed iā placida cōposti
pace quiescunt. Hos igitur in Elisiis relinquētes cāpis qui ui
uūt attingam, uerū hic me nūc obruit, nā quid faciā, quā
pgram: quo me uertā: ubi nō innumeri sese offerūt poe
te, Historici, Oratores, sed ex quo nō quod uolumus face
re permittit dies agēdum ut quimus arbitror. Duos igitur
dūtaxat recensēbo, ex quibus facile pateat, quā uera nunc
protulerim. Primus horum Ioannes Sacranus Cracon
uiensis ecclesiæ Canonicus, qui ut liberales omittā dis
ciplinas quātum in eloquio pollet, apprine testantur
piissima tāti Autoris monimēta, quā pfecto laudare ni
hil aliud esse duco, quā soli (quod aiūt) lumē addere conari
Alter uero Andreas Critius, tā doctus, elegās, comes,
in sermone lepidus, & in stilo magnificus, talis est quod si
dignas pro uiri meritis in mediū attulero laudes ante
diem clauso cōponet uesper olympo. Laudandum est
quātoperē Conscripti patres, laudandū est hoc uestrū
institutū. Qui cū nihil esse duxistis inanius uerborū uo
lubilitate, nulla subiecta sententia, nullo reconditarū
artiū fructu, tum nephas arbitramini maximū, tā pre
tiosas margaritas fimo sepilire. Quo factū est, ut apud
uos ingenuæ semper artes cū sūmo uestro honore flo
ruerunt, semper enī ex equo fere sapientiā & eloquen

Ioannes Ru
thenus.

Ioannes Sa
cranus.

Andreas
Critius.

Doctor Si-
lus.

Constantius.

Conradus
Celtis.

Coruinus.

Bebelius.

Venceslaus.

Ioanes Dan-
tiscus.

tiam suspexistis, hoc itaq; tam sapiēti moderamine, se-
lix hoc Gymnasiū, externos & a uestro pcul orbe se-
motos in sui contēplationē sēpissime pellexit, siquidē
ab extremis Siciliae finibus, Ioannem Siluiū Amatū,
Siculum, oratorē maximū attraxit, q; multos hic an-
nos politiores edocens litteras, in assueto disciplinarū
abstrusiorū fomento suū identidem animū pascebat.
Ab Italia quoq; Constantiū Oratorem & Poetam ce-
leberrimū, ad hoc utriusq; litteraturā nō uulgariter
peritū, tantis captū uirtutibus seuocauit. Sed & Ger-
mani minime desunt, qui huius matris se filios consti-
tuere nō dubitarunt. Primus ille Conradus Celtis, cu-
ius lepiduli Cupidines, sapius Italorum corda suspēsa
tenuerūt, & admirabūda. Hunc seqtur Coruinus disci-
pulus, tanto dignus praeceptore, & carmine q; potuit
fluuiorum sistere cursus, Montibus auritas cantu der-
ducere quercus. Tertiū in hoc ordine locū occupat Bē-
belius, cuius eruditōis & ingenii praecones, uel me si-
lente, sunt auctoris opa non oratione soluta tātum, sed
& pedū legibus astricta, q; nunc omnes quibus eloquiū
nitor placet, q; frugem cupiunt, & nocturna uersāt ma-
nu, uersantq; diurna. Dein Venceslaus noster rarū me-
hercule non uestrae urbis mō, sed totius Silesiae decus,
q; Hebraicae Graecae & Latinae peritissimus, adeo na-
turae callēt abscondita, adeo cuiusq; rei uim & pprieta-
tem tenet, ut mihi per louē naturae ipsi a secretis fuisse
uidetur. Nec hic silentio praetereūdus est Ioānes Dan-
tiscus iuris utriusq; doctor eximius, Illustrissimoq; Re-

gi SIGISMUNDO a secretis, & a Caesarea maiesta-
tate laureatus, Comesq; Palatinus, & Eques auratus
effectus, Tantū in oratione pollet, tā splendidā quoq;
uenā in carminibus habet, ut utrū grauiorē praedices
Oratorē an lepidiorē affirmes Poetā, dubius ignores
oportet. Proximū ab eo locū occupat humanissimus
omniū Agricola, facūdissimus Orator, & a sacratissi-
ma Caesaris maiestate laurea pro meritis ingenti om-
niū gratulatione donatus. Tum paratissimus omniū
studiosorū fautor Iodocus Ludouicus Decius dignus
ampliori q; mea potest imbecillitas laude. Sed ueniet
tempus, qd nec procul auguror esse, quo quātum ille
bonis fauet, praesertim huic celebri Gymnasio luculē-
tissime constabit. Sequuntur non minori ueneratione
digni Bartholomeus Wratislaueris, Gregorius Stauiz-
schin, & Ambrosius Baruthensis, uiri litteris adepot lit-
teratis exculatissimi, quos etiā nec suis de fraudare lau-
dibus, Verū enim uero atramento sic ebur candefacere
conor. Haecenus igit ne lōga nimis oratiōe uos teneā
de Rethorice sit & Poesi dictuin. Proxima sequitur
Arithmetica donū ut quidam tradunt Minerue, ut alii
Theutis. Sūt qui ipsam a Phoenicibus inuentā uolūt,
nōnulli confirmant ab Abraham primos omniū Ae-
gyptios calculatoriā accepisse Graeci, ut multis uide-
tur originem Abaci Pythagorae referūt acceptā. Dy-
onisius uero laudem hanc attribuit Lino, eam in artē
& disciplinam Prothagoras reduxisse fertur. Nicoma-
chum aliqui praeceteris excoluisse uolūt, atq; ab ipso

Arithmeti-
ca.

sumpta Boetiū latinitate donasse. Quam ideo Mathe-
maticarū primā esse constat, q̄ reliquæ omnes huius
egent auxilio, cū ipsa tamē earū nulla indigeat. Et cer-
te sine numero pondere & mēsurā p̄ pauca benefacta
constabūt, imo ipse sūmus artifex Zeus ypsi bremetis os
ypertata domatangi kepatir andronte theonte. id est Iupiter
altitonans habitat q̄ cœlica tecta hominū pater atq̄
deorū. Omnia in numero mensura & pōdere, ut ait p̄-
pheta fabricatus est, & ut affirmat Landinus uir egre-
gie doctus p̄ter animos negāt Pythagorici & Pla-
tonici quicq̄ unmeris esse p̄fectius, quippe q̄ figurarū
numerorūq̄ serie ac proportiōe, a sūmo deo cōstituta
sunt. Omnia atq̄ ita digesta, ut unmeris & figuris con-
tineri uideantur. Ait em̄ Pythagoras ex monade oriri
numeros ex numeris puncta ex punctis, lineas ex line-
is, figuras planas, ex planis solidas, ex iis solida corpa,
Et ex his elemēta esse ex quibus fit mūdus. Numerus
ut habet Boetius ex unitatibus cōstat, atq̄ ut unitas
numētus non est, sed numeri principiū ita & unus est
omniū Rex & pater deus, qui increatus cūcta uerbo
creauit, omnium rerum principium sine principio exi-
stens, indiuisibilis secundū essentiā, ex quo omnia per
quem omnia, in quo omnia. Vnde recte q̄dem Vergi.
Ab Ioue principium, Musæ Iouis omnia plena
Si modo Iouem illū optimum maximum æque nouis-
set, ut scite expræssit, & quemadmodum unum credi-
mus & cōfitemur deum. Sic unum esse mūdū asseri-
mus, unū solem, unam lunā, unum primū mobile, q̄d

Landinus.

Landinus
sectus

17
motu uolutū certissimo, & regulari omnes alios cœle-
stes orbēs secum 24 horis circa terram rotal, esse rebus
inferioribus idem & equale cōdonans. Primus autem
numerus dyas græcæ latinæ dualitas, prima paritatis
forma ex duabus componitur unitatibus, haud aliter
prima rerū diuisio est creatis & creati. Atq̄ illa apud
dialecticos optima nominatur sectio, quæ bifaria tm̄
existit, aut in bifidam reduci possit. Quid dicam q̄ ue-
rus ille Prometheus & p̄nton ut Lucian⁹ inquit basileus
ron theon, id est omniū deorum Rex, numerū hunc ad
speciei fomentū & tutelam excogitauit / hominē crea-
bat, & ab ipso unitatē aliam producens, sceminā scili-
cet indissolubili coniūxit nodo, crescereq̄ & multipli-
cari iussit. Ad hæc duo sunt dumtaxat rerū principia
intrinsicca, materia uidelicet & forma. Duplex est uita
Theorica & actiua. Duæ leges diuinitus traditæ, An-
tiq̄ a deo per Moſen Iudæis exhibita, & nona p̄ ipsum
uerū dei unigenitum, eūq̄ deum & saluatoreū om̄nium
Christū fidelibus ostensa, & ab apostolis ubiq̄ terra-
tū edocta. Possum hoc modo de singulis non iniucūda
referre, sed ad instituta mihi reuertendum est. Hoc pri-
us admonenti, quod in Epithomate scribit Alcinoſus.
Numerus qui pars est Mathematicæ disciplinæ haud
parū habet proprietatis ad animū ducens ad cognitio-
nem primi entis & substantiæ, atq̄ ad omnem errorē
fugandū in scientia horū sensibilium. Nescio quid est
quo nos herbam porrigere conuenit cū luculētissima
multorū huius Academiæ filiorum, in ista arte opera

18
Stanislaus
Cracouian⁹
Nicolaus
Tolifko.

Astronomia

cernimus, uerū quo præcor etiā piissimis existant inferiores Stanislaus Cracouianus, Nicolaus Tolifko & ille de Illisia / qui nec minus unq̄ coluere Geometriā quā Alcinoūs utilissimam appellare non dubitauit, haud iniuste quidem, utpote cuius auxilio cælum terraq̄ metimur, & inferiorum deinde speculationem ingenuæ peruenimus / ac cū Geographica scientia sub Geometrica contineatur. Qui terrarum situs, demersos aquarum fundos, elata montiū cacumina. melius aliquando potuerunt, uel doctius exponere. Dein rupium anfractus, & quæcunq̄ terrarum discrimina reliquaq̄ id genus multa, sic ad unguem callent, ut neq̄ digitum latū errare, imo nec pilum ipsum tenuissimū uideantur. **ASTRONOMIAM** uero, quæ cælorum uarios motus edocet, Siderū errantium, quos Planetas appellant, cursus, odia, amicitias, cum nunc oppositi, nunc cōiuncti, interdum quadrato, nonnunq̄ trino, sæpius etiā intuitu sextili mutuo se respiciūt. Tum quas in hæc inferiora uirtutes influant, & alia id genus innumerabilia, sic tenent, ita sapiunt, adeo quæcūq̄ faciunt ad hanc disciplinam inteiligunt, de iis tam scite differunt, atq̄ fideliter tradunt, ut in iis sese renatos iactāt. Ptolomeus, Cleomedes, Proclus, Theon, Posidonius, Eratosthenes, Hipparchus, Aratus, Cato censorinus, M. Manilius, Nigidius Figulus, M. Varro, Iulius Maternus, Caius Sulpitius &c. Et si qui fuerint alii, quibus famam præclaram mathematicæ disciplinæ apud posteros effecere, e quorū numero Ioannes

19
Monteregio, Cardinalis de Cusa. Georgias Purbachus, meus quoq̄ præceptor Ioannes Stoflerus. Georgius Colimitius Viennēsis. Et illi quondam nostræ matris alumni Martinus rex Przemiliensis medicinæ doctor insignis, qui primus huc Mathesim adduxit. Andreas Grizmala. Albertus de Brudzow, & Ioannes Glogouienſis, quorum nūc animæ piorum sedes incolunt. Nostra uero ætate, Mathias Mecouianus, Martinus de Ilkusch. Michael Vratislaviensis doctores celeberrimi & nunq̄ satis laudandi / præclara quorū opera disciplinis abstrusioribus edita, nominis æternitatē authoribus comparauerunt. Hi mihi uidentur de nostra genitrice præ ceteris egregiæ meriti, hi solidiorē famæ gloriam adepti sunt. Quis enī dubitat, tanto reliquis præstare quæcunq̄ scientiā, quanto nobilius aut excellentius suum existit subiectū. Nec hic de congruitate sermonis, seu modo recte differendi, aut benedicēdi disciplina. Verum de ipsis corporibus cælestibus, de Stellarum naturis, magnitudinibus, potentia, figuris, differitur. Hic de elementorum formis situq̄ & natura, de cælorum numero, de uariis eorum motibus de ortu & occasu signorum, de dierum & noctium uarietate, unde aliis longiores, aliis breuiore dies existūt. Quot sunt mundi climata, quibus discrepant inhabitantes. De circulis & orbibus planetarum, deq̄ eorū apogiis, Epicycliis, motu uero & medio, tūm longū, & secundū longum. de axe, centro, argumento, æquatione, de minutis, proportionalib⁹, de diuersitate dya-

Cardinalis
de Cusa.
Georg. Pur.
Ioan. Stofl.
Georg. Col.
Martin⁹ rex
Przemiliē.
And. Gri.
Alb. d. Br.
Ioan. Glog.
Mathi. Mec.
Mar d. Ilkuf
Mich. d. Vra

metri, de Draconē, tum de cœlestibus globis, decimo
 scilicet aut primo mobili, nono, octauo, Saturni, Iouis,
 Martis, Solis, Veneris, Mercurii, Lunæ, de horum er/
 ronū progressionē, regressionē, & stationē. Hinc qui ci/
 ti, qui tardi, quiue orientales, aut occidui dicātur. Post
 hæc de coitu, oppositione, sexangulis, quadrangulis,
 triquetrisq; de aspectu loco ac diuersitate. Hinc de So/
 lis & Lunæ deliquiis, de uagorum siderum declinatio/
 ne atq; latitudne. Post ista uero ut zodiacus in 12. par/
 tes, quæ signa uocantur, signa in gradus, gradus in mi/
 nuta, minuta in secunda, secunda in tertia scinduntur,
 atq; in hunc modum de reliquis fractionibus intelligē/
 dum est, ut signorum quædam septentrionalia, rursus
 hæc Austrina uocantur, alia itē mascula diurna, orien/
 talia alia fœminea nocturna occidentalialia, ad hæc non
 nulla humana quædam etiam quadrupedia, sunt alas
 habentia, sunt quæ uoce gaudent, atq; alia penitus or/
 bata, quædā habentia prolem, dicuntur sterilia quæ/
 dam bicorpora, unius tantū corporis, luxuriosa, recte,
 ascendentia, oblique, ignea, aerea, aquea, terena, uaria
 uariis dominātia corporis humani membris, diuersis
 mundi regionibus. Hinc sequūtur planetarum nariē
 naturæ & potestates, ut domus exaltatio, triplicitas,
 facies, terminus. Deinde cœlestia domicilia, quæ 12. nu/
 mero sunt, de iis fabricandis. Post hæc sese offerūt di/
 es & horæ planetarum, ex iis deniq; hominum uolun/
 tates, uarios appetitus, inopinatos euentus, innumera
 futura cernere liceat, Maestri ergo, ut cū Plinio loquar

ingenio cœli interpretæ, rerumq; naturæ capaces O
 quāta & q̄ præclara est hæc, quæ nos præterita facit,
 præsentia, futuraq; cognoscere, ut uel futura bona ac/
 celere uel augeamus, mala autē aut euitemus, aut
 certe leuius & æquiori feramus animo: felices nimū
 nimumq; beati, quibus tanta contigerit diuinarum re/
 rum peritia. Libet hic mihi cum Ouidio canere.
 Felices animæ quibus hæc cognoscere primum.

Inq; domos superas scandere cura fuit.
 Quid dicam q̄ sine peritia syderum nauta sæpius est
 naufragi causa / hanc agricolis nō minus esse necesa/
 riam, i. a manifestat Georgicorū primo Vergiliis.
 Præterea tam sunt arcturi sidera nobis
 Hedorumq; dies seruandi & lucidus anguis
 Quam quibus in patriam uentosa per equora uestis
 Pontus & ostriferi fauces tentantur abidi.
 Medici quoq; tempora seruant. Alioq; quid utilitatis
 habēt Hypocratis prognostica, nec hic mihi quis obi/
 ciat illicitā esse tempotis obseruationem, ex Apostoli
 ad Galathas dicto. Dies obseruatis & menses & tem/
 pora & annos, timeo ne forte sine causa laborauerim
 in uobis / nam triplicē esse temporis obseruationem
 cōstat, lege iustam, naturalem, & superstitiosam. Atq;
 hanc tertiam carpit Apostolus nō quæ ex naturali pē/
 det causa, Sed quid sus Mineruam, uos ista patres op/
 timi uos ista probe noueritis, peculiaris em̄ hec uestra
 laus est, q̄ astrorū soli Cracouenses egregiam præter
 ceteros peritiam habetis / nec dubito quātate famæ

Musica.

gloriam quãq̃ iam maxima nunc uidetur maiorem tãdem efficietis. Ecce uero tristior & lachrimis oculos suffusa nitentes alloquitur Musica, & me inquit. Me mortalium ingratiſſime debita me laude dedignaris? scis ne meum animos ſuauiſſimo permulcere cantu? Ten fugit me cum inferis tum ipsis eſſe ſuperis gratiſſimã imo q̃ ille Baſileus ton baſileon os epi kataſteron kathite thronu i deſt Rex regum qui in ſtellato ſedet ſolio Muſicis laudari poſcit instrumentis, alioqui quorſũ illud Pſalmographi. Laudate eum in ſono tube, laudate eũ in ſplalterio & Cythara, Atq; alibi. Cantate domino cãticum nouum, cantate domino omnis terra. Deniq; cũ diis exiſtã gratiſſima hominesq; me præcipuis habet indeliitiis, Aues etiam aſſidue meũ colunt num en Dic ergo dic meos quoq; famulos, nã alias & tuã matri non exiguam ſane laudis portionem abſtrahes. Ergo age, & qua nos hac in urbe pollemus dignitate neceſſites oſtendere. Hec illa, cuius omnino mihi iuſſa capere fas eſt, non em̃ ſum neſcius quotquot poetices candidati ſũs dee cliẽtes imo adiuratiſſimi uolumus eſſe famuli. Sed ipſa ſe ipſã pbe depinxit, uec ñq̃ melius alter q̃ ipſa ſe potuit. Reſeram igitur qui uobis hac quoq; parte nõ paruam ſane gloriam alterũt, uerum tot undiq; ſeſe mihi faciũt obuiam, ut ubinam incipere poſſum plane ſum ignarus Muſarum tamen & omnis melodiã delicias Vinck inuitus niſi q̃ tempus urgeat prætereo. Quanq̃ em̃ ille ueſter erat fama tanti Muſici, non modo Britanniam, ſed & extremas mũdi

Medicina.

partes occupauit. Sed me iam uocat Medicina, qua nullam eſſe fructuoſiorẽ ſcientiam aſſerit Plinius pro emio lib. 29. Cui belle ſubſcribit Plutarchus de tuenda bona ualitudine, quẽ nobis latinum nuper fecit Eraſmus Roterodamus cuius hæc ſunt uerba. At medici na ſic eſt de mundo diſciplinã liberalium, ut politiẽ ſplendore iucũditate nulla ſit inferior, porro mercedẽ abunde magnam addit ſui ſtudiſis, nempe corporis ſalubritatem & proſperam ualitudinem, quã quantũ nobis conferant, uos ipſi iudices eſtote. Quid em̃ o ſuperi uita noſtra, nũ mera carnificina? num tortura grauiſſima? num tediũ mãmimum ubi ſanitas corporis ab eſt. Quid aliud uitam nobis iucundã & ab omni morborũ contagione tutam præbet uel uitam ipſam longos producit in annos quã ex debili ſæpe cõpoſitione iam diu corpus deſeruiſſet? At qui uita nemo iucũdius quicq̃ aut præſtantius eſtimat, nam & ſi bona ſperamus maxima & ſedes omni quiete, gaudio, delitiis, omni deniq; beatitudine referas, ubi æterna cum electis dei pace fruemur, tamen uel ob hoc præcipue uitam hanc deſerere nolumus, q̃ neſcio quid horroris illa nobis incertitudo loci incutit, quoties ante acẽte uite ſcœlera mentibus occurrunt, Sunt qui præſenti potius frui cupiunt, aliam minus agnitam, & ſi non paucis ſane calculis ante ponendam, aliã tamen haud inuiti concedunt, Et certe nullus eſt ut aperte (quod ſentio dicam) qui non pedibus in Attici ſententiam it, cui malum omnino mors uidetur atq; miſerũ. At ſit, utcũq;

uitam uel ob id suauissimam esse mortalibus constat,
q̄ etiam sapientissimi cum alias non possint uiuere li-
bris auent. Quorsum aliter spectat Salustianum illud
Quoniam uita ipsa qua fruimur breuis est memoriam
noltri q̄ maxime longam efficere, illud quoq; Vergili
Sed famam extendere factis, quid aliud sibi uult, qua
ut longissime quoquo pacto uiuamus. Tum de tripli-
ci uita Marsilius Ficinus egregiae multa scripsit. De a-
liis quoq; cōquerimur, q̄ imatura morte, & iniquis ni-
miū fatis sūt extincti. Nestoreos quoq; ānos aut Sibyl-
linos dies cuiq; nobis fauētissimo optamus. Praeclara
igitur est ars medica, quae sola contra fatum auide pu-
gnat, eius letalia spicula obiecto saepius accipit clipeo
& a mortali sic plurimos i etu defendit, mortem saepe
preda frustrans. Adde q̄ cū omnipotens olimpi geni-
tor hominum sator atq; deorum, mortem dicat nolo
peccatoris, sed magis ut cōuertatur & uiuat. Item ho-
nora patrem & matrem, ut sis longeuus super terrā,
Quae uis alia iam digitos exerentem Atropon iā sta-
men uitae rūpere properantem impedire potuit, aut
cōmorari, q̄ medicina, quae sola mortis atrocitatem
contemnit, longam atq; etiam salubrem uitam condo-
nans. Recte igitur Homerus.

latros gar anir pollon antaxios allon .
id est Medicus uir multis equiualeus aliis. Quam praer-
cor arborē quam herbam, quam radicem, quod deniq;
animal, quod elementū reliquerūt medici, quorum na-
turam non scrutati fuerint. Nec hic desunt qui noltrae

25
Academiae laudes & gloriam ad extremos usq; orbis
fines, imo ad astra uehāt. Habet epi con neoterion. suū
Roma Leoniceum. Venetiae Nola num iactant. Ger
mania Copum, Gallia Ruellomirum quā superbit/
nec in minimam felicitatis suae parte Britāni a hoc po-
nit, q̄ Linacrum suum ostendet. Cracouia Mechoui-
ensi gaudet, Hippocratis per Iouē filio cuius si prom-
ptissimā intueamur scientiam, si acre iudicium, si cer-
tam ad leuandum confestim egros experientiam iam
nihil est quo reliquis inferior existat, uerū reuerendus
iste doctor, uel hoc praedictos superat, q̄ nō magis est
corporis q̄ animae medicus, quem uos praestantissimi
uiri integritate uitae pollentem, beneficiis & munificē-
tia ubi decet clarum, mansuetudineq; & misericordia
infantibus asyllum, rursus seueritate nocuis haud par-
uam formidinem, non diuitiis cum locuplete exoptā-
tem, sed probis uirtute & innocētia certare, non sine
magna pol uestra laude & emolumēto Rectorem uo-
bis elegistis. quo duce, nil omnino desperandum fore,
ut haec alioqui celeberrima Academia doctrinarū mo-
rumq; splendore caeteris quibusq; haud parum ante-
cedens inter ipsas micabit, uelut inter ignes (quod cū
Horatio dicam) luna minores
Non mihi si linguae centum sint oraq; centum
Digne tamē ualeam Mechouiensis doctoris preconia
celebrare. Quis etenim tanta pietatis insignia digna
possit oratione psequi? Quas ille scholas? Quae pau-
perum Xenodochia, quae templa pius homo suis im-

Nolanus.
Copus.
Ruellus.

Linacer.
Mechouita.

penſis extruxit. At nō quid tante deſſet charitati, tā
illuſtri munificentia, perpetuum doctōri ſtipendium,
qui pauperibus mederetur, magnum ſanctæ liberali-
tatis exēplum ſtabilit. Verum ne quid ineptis me-
is tot illuſtiſſimas in tanto heroe uirtutes offendam
tantis agreſſibus deſicio. Non igharus in hoc quid
humeri terre reuſent. Procedant uenerandæ LE-
ges quas nec debito priuemus honore, ſine quibus uel
quouis etiam Bruto ſumus inferiores, Quamq̄ enī pe-
nitus ratione careant huiuſmodi animalia, tamen na-
turali iure ſeſe regunt. Videte quaſo qualem habent
remp. Apes ille exiles & quibus nō omni corporis ſen-
ſu frui datur, ut probe uiuunt, Regiæ ſubduntur diti-
oni, inutiles expellunt, laboribus Regem ſuis nutriūt,
cui pace & bello præſto obſequūtur. Nos ergo qbus
Os genitor ſublime dedit cœlumq; uidere,
Iuſſit, & erectos ad ſidera tollere unctus.

Iura
Nos inquam Iura, ſanctiſſima iuſticiæ munera nō am-
plētemur, quæ nos honeſte uiuere, alterum non lede-
re, ius ſuum unicuiq; tribuere docet. Quid enī aliud eſt
ius q̄ ars boni & æqui. Porro ubi non obſeruatur q̄ bo-
num eſt, & æquū quo pacto aliqd illic proſpere cōtin-
gat, imo quæ nō comituntur flagitia, qui raptus, quæ
cedes et peiora quoq; ſi ulla poſſint excogitari. Factis
ergo q̄ decet cum legibus operā nauatis ſine quibus
nec ulla reſp. conſtare poteſt / & ut Tullij uerbis utar,
conſtat proſecto ad ſalutem ciuium, ciuitatumq; inco-
lunitatem uitamq; hominum & quietam & beatam

27
inuentas eſſe leges, in quibus & ueſtros habetis. Bar-
tōlos, Baldos, Panormitanos, Bouicos, Andream
Gorram. Iacobum de Erzeſof. iuris pontificii celeberrimos doctores & Cracouiſis eccleſiæ Canonicos.
Dominicum quoq; de Szezenym decretorum etiam
doctorem inſignem, & Gneſnensis eccleſiæ Cancellarium. Ille quoq; legum uenerandus interpres. Ludouicus
Alphius non paruam hac quoq; parte nobis
gloriā addit, qui quāq; curiæ deditus ſit, nam ſereniſſi-
mæ Regiæ BONAE a ſecretis, tū iuris hic ænigma-
ta quotidie interpretando currentibus addere calca-
ria cupit. Dignus hercule quem ſummo proſequamur
honore, qui cum iuris utriuſq; ſit peritiſſimus, q̄ pluri-
mos auet hic conſimiles (quæ ſua eſt in omnes beniuo-
lentiā) reddere. Q̄ ſi recitare uobis cōner quot hic in
ſacra philoſophia floruerūt hoc eſt & phyſica diſcipli-
na Morali atq; Methaphyſica Cathalogus mihi recē-
ſendus eſt, aut ſi mauultis nomē elatura pene infinita
Verū ne magis aſſentādi gratia, q̄ q̄ uera ſunt hæc di-
xiſſe me putet aliquis? Quid de Stobnicenſi dicendū?
quid de Glogouienſi: quorum opera peritiā eorum
in philoſophia reclamātē quocunq; proteſtātur. Nec
hic omittendus eſt Aelticampianus, qui præter q̄ in
philoſophia uir apprime fuit eruditus, inter Muſarū
& Apollinis ſacerdotes nō infimū obtinuerat locum,
tātus ad hoc quoq; ſtudioſorum fautor quantum uix
aliū eo tempore noſtra mater habebat. Sed ne nimū
meis ambagibus uos teneam. Ad ſacram Theologiā

And. Gor.
Iacob. d' Er.
Dñic. d' Sze

Ludouicus
Alphius.

Ioan. Aelti-
campianus.

Theologia.

me cōfero, quæ de deo de supernis naturis disputat, q̄
legem bene uiuendi docet, quæ sola diuina speculatur
Atq; adeo solas Theologicas litteras esse, quæ littere
quidem appellari digne sunt ait Erāsmus, quem ego
latinarum litterarū principē & patrem ausim dicere,
Et quum sola Theologia sit, quæ homines plusq̄ ho-
mines imo semideos faciat in hac etiam scientiarū sciē-
tia, & cui reliquæ cuncte tanq̄ famulæ, obsequuntur,
habet nostra mater & præstantissimos uereq; Theo-
logos uiros integros, graues eruditos, & qui Christum
ex ipsis ebiberunt fontibus Ludolphum prouintialem
predicatorum rarum suæ religionis florem, Theolo-
gicæq; facultatis ornamentum & decus insigne Stanislauum
Biel, Matthiā de Szydlof, Nicolaum Mikosfz
& Michaelem Vratislauensem Theologos ut grauis-
simos ita & eruditissimos, & quos profecto non sine
magna tanti studij gloria quibusq; doctissimis obiicia-
mus, Sed quid ego singulis doctrinarū generibus suos
addo cultores? q̄si non hic inueniantur, qui ciclum illū
absoluerūt, imo tot hic passim itueor, ut quos primū
laudare possum animi me hercule pendeo, Si mortuo
os attingam, non unus mihi dies sufficiet, si uiuos, nec
ipso hac luce possum enumerare. Quid ideo facien-
dum? si lebo, at hoc ingrātū/Præstat igitur paucos de
tanto numero coram adducere, ut reuerendissimos il-
los patres, & qui digna suis adepti sunt præmia uir-
tutibus. Cardinalem Strigonensem, Petrum episcopū
Premisliensem, & huius foelicissimi regni Vicecancell-

Stanisl. Biel.
Mat. d Szy.
Nico. Mick.
Mich. a Vra.

Card. Strig.
Pet. Premis.

lariū Ioannem Episcopū Pofnaniensem, Ioannem Tur-
zo Episcopum Vratislauensem, Erāsmum Episco-
pum Plocensem, Georgium Episcopum Quingeccle-
sensem, Stanislaum Turso Episcopū Olmucensem
Ioannem suffraganeum Cracouiensem, Henricum suf-
fraganeum Vratislauensem, & Petrum suffragane-
um Plocensem, de quorum sane laudibus nihil a me di-
gnum in lucem nunc afferri temporis angustia patit̄
Tum ualor quoq; uirtus & doctrina cuius inest, q̄ ut
a me possit iuste predicari, & certe quicumq; uelit tan-
tæ doctissimorum patrum eruditioni, & insigni rerum
usu comparate prudentiæ aliisq; uirtutibus egregijs
debitas addere laudes de singulis homini profecto sin-
gula sunt Encomia scribēda. O urbem præclaram &
summis dignam præconijs, o sacram illustrium uiro-
rum genitricem. O felicissimam nobilium ingenio-
rum alumnam/ Quis digne tuam alma mater ampli-
tudinem? Quis tuarum rerum incredibilem maiestatem
possit, ut decet referre? Impar est ipar ingenii rudis
imbecillitas tantis efferendis laudibus, quas mente fa-
cilius est multo consequi q̄ explicare. Nā seu dotes in
te spectamus pulchritudinis & formæ, seu diuitiarū
& omniū rerum copiarū gloriam, seu sacrarum artū
multiplices fructus, seu factos mores, pietatis & iusti-
tiæ religionem, omnes profecto, omnes tibi palman-
urbes ultro porrigunt. Tu pauperū es mater, tu sedu-
la diuitum nutrix, in omnes tua lubens confers bene-
ficia, tu diuina paris ingenia tuo beneficio uidere con-

Io. Eps Pof.
Ioā. Tur. eps
Vraif.
Eraf. eps Plo
Georgi⁹ eps
Quingeccl.
Stanisl. Tur.
eps Olmu.
Io. suf. Cra.
Hen. suf. vra
Pet. suf. Plo.

ceditur ccelos opera digitorum dei, lunam & stellas
quæ ipse fun lauit. Adis ergo præcor Alma parens,
adis quæso propitia, & exilem suscipe quem offero su-
plex ardorem / & animi mei in te inditium, tuoq; gre-
mio pia me mater excipe, te summa quadâ ueneratiõe
obseruantem Clientum tuorû adscribere non dedigne-
ris numero. Mea sacris doctrinarum poculis ora præ-
cor irrigas, fac me dignum tante genitricis filium ap-
pellari ad meos redire Britannos, quod si quando tu-
um mihi numen sentire propitium dabitur. Ipse caput
tonse foliis ornatus oliuæ. Dona feram, iam nunc solé
nes iuuat ad delubra ducere pompas. Hæc sunt quæ
de celeberrima genitrice nostra, lógæq; maiori laude
merito dignissima tum ingenii rudis imbecillitas, tum
scientiarum & artis inopia in medium dumtaxat me-
iã afferre patiuntur. Scio plura esse quæ materiã mihi
copiosam administrassent, potius tñ in hoc uere glo-
riæ campo libuit exspatari. Vos igitur nõ magis quæ
fecimus, q̄ quæ uolumus inspicite, posthac meliora
de nobis accepturi, modo ne istec displicuisse consta-
bit. At nunc tibi Rectori magnifico & excellenti, uo-
bis amplissimis patribus doctoribus, huiusq; celebra-
rime Achademiæ senatoribus, magistris, Baccaulare
is, & reliquor dini uniuerso nunq̄ intermoriture debé-
tur gratiæ, q; humanitate uestra compellente plusq̄
mea persuadente dignitate. Hunc mihi locum piissi-
mi addixeritis benignas quoq; cum gratia præbueri-
tis aures, dataq; mihi existimo occasionem, ut olim

Conclusio.

S
M
N
M

Ca
Pe

31
uirtutes & eximias laudes uestras apud extremos de-
cantem Britannos & perpetuo carmine
reddam immortales.

DIXI

Impressum Cracouiæ per Hieronymum Vietorem
Philouallensé. Regnante Serenissimo SIGIS/
MVNDO Poloniæ Rege. Anno regni eius
tredecimo. InclYTE autē Academiæ Cra-
couiensis moderatore Mathia de Me-
chow, artium & Medicinæ Do-
ctore excellentissimo. Anno
salutis humanæ 1518.

... et eximias laudes uelias apud exteros de
 ... Barones & ...
 ... immortales.

LXXI

... ...

St
 Ma
 Ni
 M

Car
 Pet.

[Faint, illegible handwritten text on a slip of paper]

[Handwritten text on a small slip of paper]
Dated 21/10/1911
P. H. M. 1111. 10 p.

Leonard Coxe, /+1549/ Anglik rodem z Monmouthshire w diecezji linkolnskiej, wędrowny humanista, który kończył studia w Cambridge i Oxfordzie. W latach 1518-1527 był profesorem literatury łacińskiej na Uniwersytecie Jagiellońskim. W 1518 wydał w Krakowie entuzjastyczną pochwałę krakowskiego Uniwersytetu. Był to pierwszy Anglik, który na dłuższy czas związał się z Uniwersytetem Krakowskim, i odegrał w jego dziejach pewną rolę.

Extr. IV - 435-436
PSB. - III - 2. 38-93
Hujteno Naulis Pehliey 7. 6. 2. 86-97
Puhie Nuh. 2ep. 4. 1. 2. 200. 240

